

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 53 ฉบับที่ 29 : 29 กรกฎาคม 2565

Volume 53 Number 29: July 29, 2022

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Division of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

บทความ
พิเศษ

ลักษณะทางระบาดวิทยาของบุคลากรทางการแพทย์ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในการระบาดระลอก วันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (Epidemiological characteristic of coronavirus disease 2019 [COVID-19]

among healthcare workers during the pandemic, 1 January 2020–12 March 2022)

✉ palmy2you@hotmail.com

จิราภรณ์ พรหมมงคล, หนึ่งฤทัย ศรีสง, นวพร ดาวแจ้ง, ฤทธิไกร นามเกษ, ณัฐปราง นิตยสุทธิ์
กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ความเป็นมา

ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโรคโควิด 19 ที่มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วและกว้างขวางไปทั่วโลก ส่งผลให้มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก องค์การอนามัยโลก (WHO) จึงได้ประกาศให้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public health emergency of international concern: PHEIC) เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563⁽¹⁾ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อก่อโรคโควิด 19 ระหว่างปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคในวงกว้าง และเมื่อบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเจ็บป่วย จะส่งผลกระทบต่อการทำงานปฏิบัติหน้าที่ และนำไปสู่การแพร่เชื้อให้ผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยอื่น ๆ รวมถึงสมาชิกในครอบครัว⁽²⁾

กลุ่มภารกิจปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค กรณีโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 (ทีมบริหารจัดการข้อมูล) กรมควบคุมโรค ศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของบุคลากรทางการแพทย์ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยบุคลากรทางการแพทย์ คือ ผู้ที่ถูกระบุปัจจัยเสี่ยงเป็นบุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล รวมทั้งผู้ที่มีหน้าที่ดูแลรักษาผู้ป่วยในด้านอื่น ๆ ในฐานข้อมูลผู้ป่วยโรคโควิด 19 และทะเบียนผู้เสียชีวิตด้วยโรคโควิด 19 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โดยใช้ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (การระบาดระลอก 1–4)

ผลการศึกษา

กลุ่มภารกิจปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค กรมควบคุมโรค วิเคราะห์สถานการณ์การโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (ระลอก 1–4) พบบุคลากรทางการแพทย์ติดเชื้อ 18,428 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.58 ของผู้ติดเชื้อทั้งหมด อัตราส่วน

◆ ลักษณะทางระบาดวิทยาของบุคลากรทางการแพทย์ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในการระบาดระลอก วันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565	441
◆ สรุปรายการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 29 ระหว่างวันที่ 17–23 กรกฎาคม 2565	445
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 29 ระหว่างวันที่ 17–23 กรกฎาคม 2565	447

เพศชายต่อหญิงเท่ากับ 1 : 3.2 พบผู้ติดเชื้อมากสุดในกลุ่มอายุ 20–29 ปี (ร้อยละ 36.36) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 30–39 ปี (ร้อยละ 30.43) (รูปที่ 1)

เมื่อจำแนกลักษณะอาชีพของบุคลากรทางการแพทย์ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 3,974 ราย พบสูงสุดในกลุ่มที่ระบุเป็นบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เกษตรกร เจ้าหน้าที่เวชระเบียน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาล ร้อยละ 89.81 รองลงมา คือ กลุ่มพยาบาล ร้อยละ 6.6 ผู้ช่วยพยาบาลหรือผู้ช่วยเหลือคนไข้ ร้อยละ 2.09 แพทย์ ร้อยละ 1.48 นักเทคนิคการแพทย์หรือเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ ร้อยละ 0.25 และนักศึกษาแพทย์หรือนักศึกษาพยาบาล ร้อยละ 0.15 ตามลำดับ (รูปที่ 2)

หากพิจารณาแนวโน้มการติดเชื้อของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขระหว่างระลอก 3 (ระหว่างวันที่ 1 เมษายน–31 ธันวาคม 2564) และระลอก 4 (ระหว่างวันที่ 1 มกราคม–12 มีนาคม 2565) พบว่าจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ติดเชื้อในระลอก 4 สูงกว่า ระลอก 3 ในขณะที่จำนวนผู้ติดเชื้อมีจำนวนน้อยกว่า (รูปที่ 3)

เมื่อพิจารณาสถานการณ์ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 พบผู้เสียชีวิตทั้งหมด 23,648 ราย จากจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด 3,132,378 ราย (อัตราป่วยตายร้อยละ 0.75) และพบผู้ติดเชื้อในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่เสียชีวิต 29 ราย จากบุคลากรทางการแพทย์ที่ติดเชื้อทั้งหมด 18,428 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 0.16 ผู้เสียชีวิตมีจำนวนน้อยลงในระลอก 4 (รูปที่ 4) และเมื่อจำแนกตามการได้รับวัคซีนของกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่เสียชีวิต 29 ราย พบผู้ที่ได้รับวัคซีนเสียชีวิตรวม 10 ราย จำแนกเป็น ‘ได้รับวัคซีนเข็ม 1 น้อยกว่า 14 วัน’ จำนวน 1 ราย ‘ได้รับวัคซีนเข็ม 1 มากกว่า 14 วัน หรือเข็ม 2 น้อยกว่า 14 วัน’ จำนวน

1 ราย ‘ได้รับวัคซีนเข็ม 2 มากกว่า 14 วัน หรือเข็ม 3 น้อยกว่า 14 วัน’ จำนวน 7 ราย ‘ได้รับวัคซีนเข็ม 3 มากกว่า 14 วัน’ จำนวน 1 ราย และมีผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนเสียชีวิต จำนวน 19 ราย (ร้อยละ 65.52)

วิจารณ์ผล

เนื่องจากสถานการณ์การระบาดโรคโควิด 19 ในระลอก 4 เป็นการระบาดของสายพันธุ์โอมิครอน ซึ่งมีความสามารถในการแพร่กระจายเชื้อได้อย่างรวดเร็ว⁽³⁾ ทำให้พบจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ด่านหน้าจึงมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูง แต่ถึงอย่างไรก็ตามปัจจุบันกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่เสียชีวิตในระลอก 4 มีจำนวนน้อยเนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์ส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนแล้ว⁽⁴⁾ และการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์โอมิครอนมีโอกาสป่วยรุนแรงน้อยกว่าสายพันธุ์อื่น⁽⁵⁾

เนื่องจากฐานข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มีเฉพาะข้อมูลผู้ที่ตรวจพบเชื้อด้วยวิธี Real Time Polymerase Chain Reaction (RT-PCR) ทำให้ไม่สามารถแสดงข้อมูลสถานการณ์ผู้ติดเชื้อที่แท้จริง และขาดข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงในการรับเชื้อ ความรุนแรงของการติดเชื้อ ลักษณะรายละเอียดอาชีพที่ชัดเจน ข้อมูลโรคประจำตัว การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวเพิ่มเติมจะส่งผลให้มีรายละเอียดมากขึ้นในการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนมาตรการควบคุมโรคในกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ท้องที่นอกราชอาณาจักรที่เป็นเขตติดโรคติดต่ออันตราย กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) พ.ศ. 2563. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 52 ง (ลงวันที่ 5 มีนาคม 2563).
- ปฤษฎธร กิ่งแก้ว, นภตล พิมสาร, พรธิดา ทัดโนนตุ่น, แพรราว กุลรัตน์นาม, สุรัคเมธ มหาศิริมงคล, วริษฐา แสงวงดี และคณะ. การศึกษาเพื่อพัฒนามาตรการกักตัว สำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่สัมผัสผู้ติดเชื้อโควิด 19 [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 3 เมษายน 2565]. เข้าถึงได้จาก <https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/5492?locale-attribute=th>
- World Health Organization. Enhancing response to Omicron SARS-CoV-2 [Internet]. 2020 [cited 2022 March 23]. Available from: <https://www.who.int/pub>

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร ภูบาล
นายแพทย์ดำนวน อังชุตักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
องอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์จักรรัฐ พิทยาวงศ์อานนท์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงณัฐปราง นิตยสุทธิ

กองบรรณาธิการ

คณะทำงานด้านบรรณาธิการ กองระบาดวิทยา

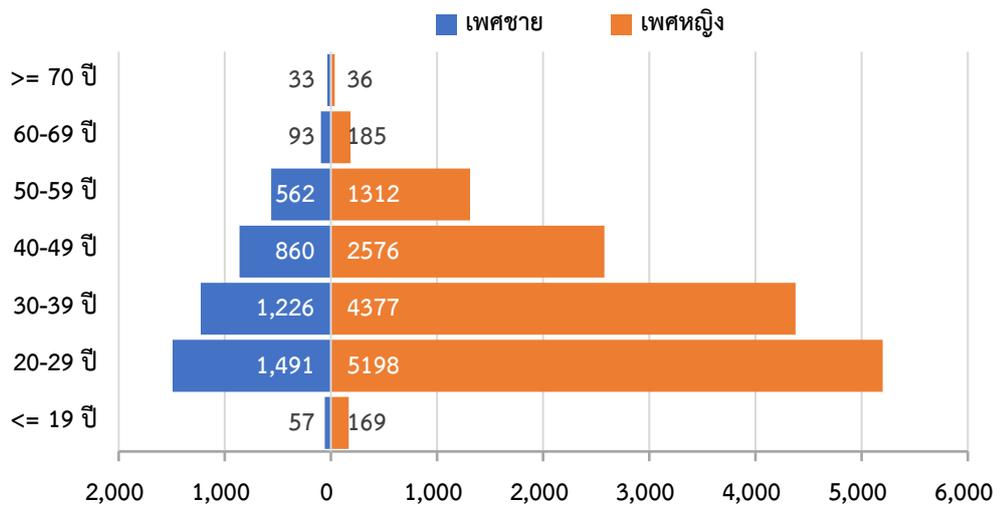
ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยามภูริจันท์ ศศิธันว์ มาแอดิเยน พิชรี ศรีหมอก

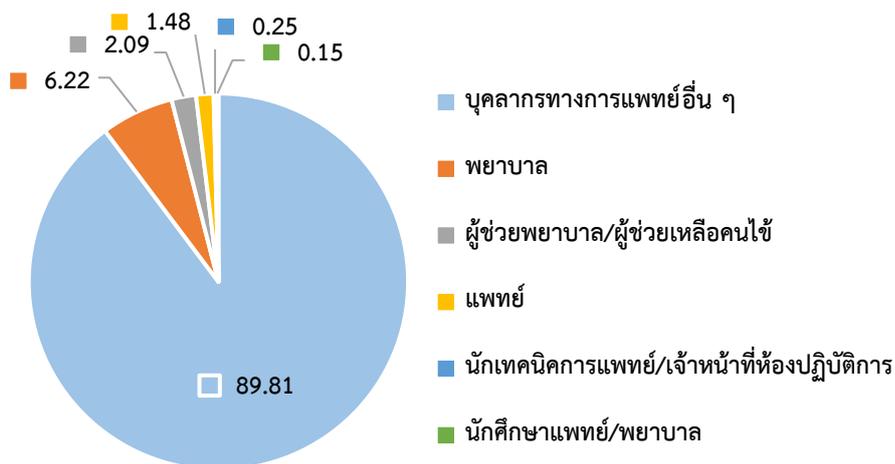
lications/m/item/enhancing-readiness-for-omicron-(b.1.1.529)-technical-brief-and-priority-actions-for-member-states

4. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่สัมผัสผู้ป่วยยืนยัน COVID-19 ฉบับปรับปรุง วันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2565 [อินเทอร์เน็ต]. 2565 [เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2565]. เข้าถึงได้จาก https://covid19.dms.go.th/Content/Select_Landing_page?contentId=162

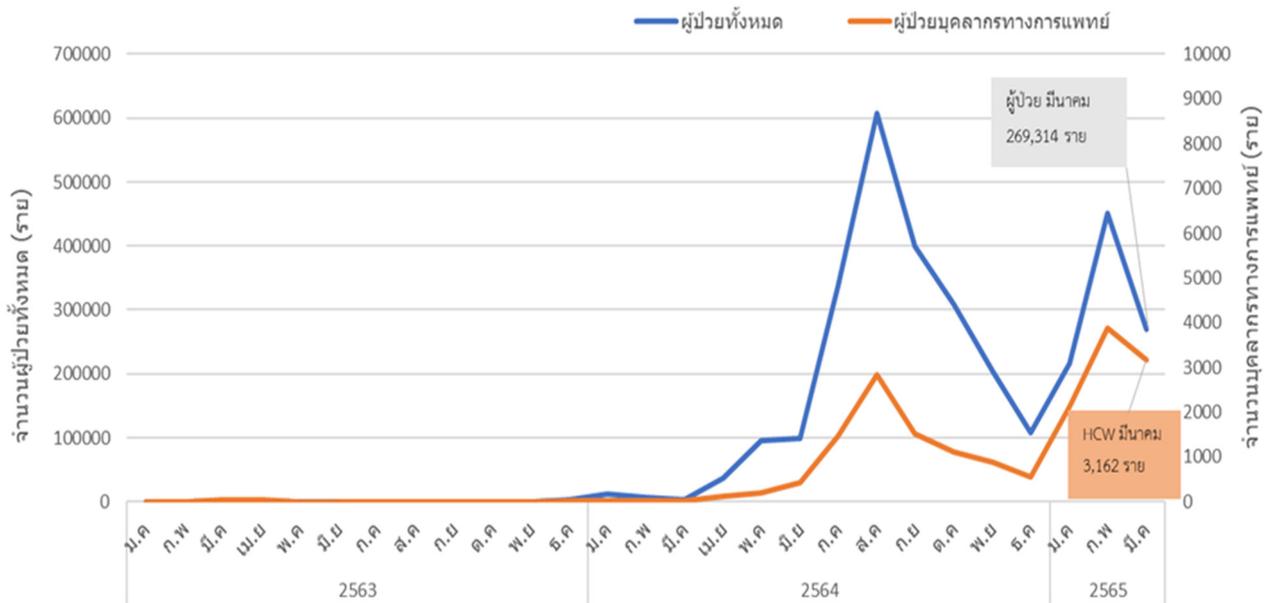
5. Sheikh A, Kerr S, Woolhouse M, McMenamin J, Robertson C. Severity of Omicron variant of concern and vaccine effectiveness against symptomatic disease: national cohort with nested test negative design study in Scotland [Internet]. 2021 [cited 2022 March 23]. Available from: <https://www.research.ed.ac.uk/en/publications/severity-of-omicron-variant-of-concern-and-vaccine-effectiveness->

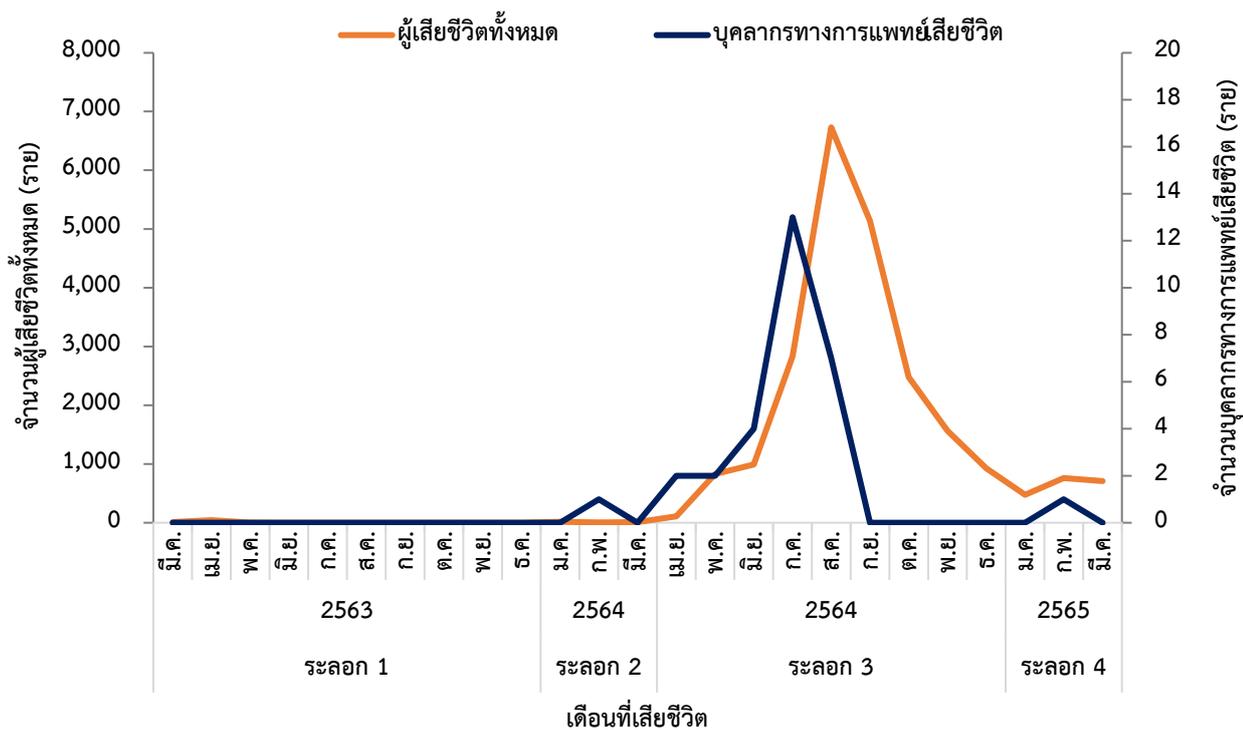
รูปที่ 1 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ที่ตรวจพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามลักษณะทางระบาดวิทยา (เพศและช่วงอายุ) ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (ระลอกที่ 1–4) (จำนวน 18,428 ราย)

รูปที่ 2 ร้อยละของบุคลากรทางการแพทย์ที่ตรวจพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามประเภทอาชีพ ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (ระลอกที่ 1–4) (จำนวน 3,974 ราย)
หมายเหตุ : ไม่ระบุรายละเอียดลักษณะอาชีพ 14,816 ราย (ร้อยละ 78.85)

รูปที่ 3 จำนวนผู้ป่วยและจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ที่ตรวจพบพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย ข้อมูลวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (ระลอก 1–4)

รูปที่ 4 จำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดและจำนวนบุคลากรทางการแพทย์เสียชีวิตด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำแนกตามเดือน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563–12 มีนาคม 2565 (ระลอกที่ 1–4)